

ಧ್ಯಾಂಕ್ಯೂ ನಮನ್!

■ ಪ್ರವೀಣ ಕುಲಕರ್ಣಿ

ಸ್ವಜನಶೀಲವಾಗಿ ಚಿಂತಿಸುವ ಪ್ರತಿಭೆಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೋ ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ, ಏನೋ ಹೊಸದು ಹೊಳೆದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಕ್ಷುಲ್ಲಕ ಎನಿಸಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಗಳೂ ಅಂತಹ 'ಜ್ಞಾನೋದಯ'ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ 'ಜ್ಞಾನೋದಯ'ದ ಕ್ಷಣ ಹೊಸದೇನನ್ನೋ ಕಾಣ್ಕೆ ನೀಡಬಲ್ಲುದು ಕೂಡ. ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದಾಗ ನಿಮಗೆ ಆರ್ಕಿಮಿಡಿಸ್‌ನ 'ಯುರೇಕಾ ಯುರೇಕಾ' ಕೂಗಿನ ಓಟ ನೆನಪಿಗೆ ಬಂದಿರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು. ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಿ, ಸೇದಿ ಬಿಸಾಡಿದ ಸಿಗರೇಟಿನ ಮೊಂಡಾದ ತುಂಡುಗಳು ನೊಯಿತಾದ ಯುವಕ ನಮನ್ ಗುತ್ತಾ ಅವರಿಗೆ ತುಂಬಾ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡವು. ಅದರ ಫಲವೇ ಸಿಗರೇಟಿನ ಆ ಬಚ್ಚಗಳಿಂದ (ಮುಂಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ಫಿಲ್ಟರ್‌ಗಳು) ಸೊಳ್ಳೆ ನಿವಾರಕ ರೀಪಿಲ್ಲಂಟ್‌ಗಳು, ಚಾಪೆಗಳು, ಮೃದು ಅಟಿಕೆಗಳು, ಹೀ ಚೈನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ದಿಂಬುಗಳ ತಯಾರಿಕೆಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬಿತ್ತು.

ದೇಶದ ಯಾವುದೇ ಜನವಸತಿ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋದರೂ ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಕಡೆ ಸೇದಿ ಬಿಸಾಡಿದ ಸಿಗರೇಟಿನ ತುಂಡುಗಳು ಬಿದ್ದಿರುವ ದೃಶ್ಯ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಜಗತ್ತಿನಾದ್ಯಂತ ಪ್ರತಿವರ್ಷ 450 ಕೋಟಿ ಸಿಗರೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇದಿ ಬಿಸಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದೊಂದು ಅಂದಾಜು. ಸಿಗರೇಟ್‌ನ ಒಂದೊಂದು ಪುಟ್ಟ ಬಚ್ಚ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕರಗಿಹೋಗಲು ಹತ್ತು ವರ್ಷಗಳೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಸುಡುವಾಗ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಸುಟ್ಟು ಬಿಸಾಡಿದ ಮೇಲೂ ಸಿಗರೇಟಿನ ಈ ಭಾಗದಿಂದ ಪರಿಸರ

ಮಾಲಿನ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ಮನಗಂಡ ನಮನ್, ವಿಷಕಾರಿ ಸಿಗರೇಟ್ ಬಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ, ಮರುಬಳಕೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಪಳಗಿಸಿ, ಬಗೆಬಗೆಯ ಸಾಮಗ್ರಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳಿಂದ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಕೋಡ್ ಎಫ಼ರ್ಟ್ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಲಿಮಿಟೆಡ್ ಎಂಬ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿರುವ ನಮನ್, ಇದುವರೆಗೆ 30 ಲಕ್ಷ ಸಿಗರೇಟ್ ತುಂಡುಗಳನ್ನು ಬೀದಿಗಳಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆಸಿ, ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕಂಪನಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ₹ 2 ಕೋಟಿ ವಹಿವಾಟನ್ನೂ ನಡೆಸಿದೆ. ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಪದವಿ ಓದುವಾಗ ಟೀ ಶಾಪ್ ಮುಂದೆ ನೂರಾರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಿಗರೇಟ್ ಸೇದಿ, ಬಚ್ಚಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲೇ ಬಿಸಾಡುವುದನ್ನು ನಮನ್ ಗಮನಿಸಿದ್ದರು. ಈ ಬಚ್ಚಗಳು ಕರಗಲು ತುಂಬಾ ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಬಳಿಕ, ಈ ತ್ಯಾಜ್ಯವನ್ನು ಮರುಬಳಕೆ ಮಾಡುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂದು ಯೋಚಿಸತೊಡಗಿದರು. ತ್ಯಾಜ್ಯ ಮರುಬಳಕೆ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಜಾಲಾಡಿದರು. ಅವರ ಈ ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯ ಸಹೋದರ ವಿಪುಲ್ ಸಹ ಸಾಥ್ ನೀಡಿದರು. ₹ 20 ಲಕ್ಷ ಆರಂಭಿಕ ಬಂಡವಾಳದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಂಪನಿ ಶುರುವಾಯಿತು.

ಬಳಸಿ ಬಿಸಾಡಿದ ಸಿಗರೇಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಗಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪೇಪರ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡ ಅಳಿದುಳಿದ ತಂಬಾಕು ಇರುವ ಭಾಗ, ಇನ್ನೊಂದು ಸೆಲ್ಯುಲೋಸ್ ಅಸಿಟೇಟ್‌ನಿಂದ (ಅದೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಪಾಲಿಮರ್)

ತಯಾರಾದ ಫಿಲ್ಟರ್. ಮೊದಲಿಗೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ತಂಬಾಕನ್ನು ಸಾವಯವ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಕೊಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಗೊಬ್ಬರ ತಯಾರು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅದನ್ನು ನರ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಕಾಗದವನ್ನು ಹಣ್ಣಿನ ತಿರುಳಿನಂತೆ ಹದಗೊಳಿಸಿ, ಸೊಳ್ಳೆನಿವಾರಕ ರೀಪಿಲ್ಲಂಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ನೋಮಾಸ್ಕ್ ಬ್ಯಾಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಫಿಲ್ಟರ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಪಾಲಿಮರ್ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿದ ಮೇಲೆ ಅವುಗಳು ಜೈವಿಕವಾಗಿ ಕರಗಿಹೋಗುವ ಹತ್ತಿಯ ಎಳೆಗಳ ರೂಪ ತಾಳುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಚಾಪೆ, ದಿಂಬು, ಆಟಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೊಯಿಡಾ ಬಳಿ ಅವರ ಸಂಸ್ಕರಣಾ ಘಟಕವಿದೆ. 27ರ ಹರೆಯದ ನಮನ್ 50 ಮಹಿಳೆಯರಿಗೆ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೋಡ್ ಎಫ಼ರ್ಟ್ ಕಂಪನಿಯ ಉತ್ಪನ್ನಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಾಲತಾಣಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾರಾಟ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸಿಗರೇಟ್ ಬಚ್ಚಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮಾಡುವುದೇ ನಮನ್ ಪಾಲಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ತಲೆನೋವು. ಸುಮಾರು 200 ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಅವರು ತೆರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳು ಏಳು ಸಾವಿರ ಕೆ.ಜಿ. ಯಷ್ಟು ಬಚ್ಚಗಳು ಸಂಗ್ರಹ ಆಗುತ್ತವೆ. ತಿಂಗಳ ಸಂಸ್ಕರಣೆಗೆ ಅಷ್ಟು ಸಂಗ್ರಹ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ಮಾಲಿನ್ಯ ತಪ್ಪಿಸುವ ಅವರ ಈ ಉದ್ಯಮ ಲಿಮ್ನಾ ದಾಖಲೆಗೂ ಸೇರಿದೆ. ■